

Het eiland Vandamme te Knokke

Johan Ballegeer

Rij je van de Vrede naar "t Retranchement, dan rij je vlak voor de grens over het noordelijk punt van de Grote Plaat of het eiland van Damme.

Wij gaan even ten rade bij wijlen onze vriend Maurits Coornaert. Ferraris noemt het in 1778 het Groot Eiland. In 1856 spreekt men van de Schorre van de Grote Plaat. Tot 1854 werd het nog genoemd het Eiland van Damme. Wie was nu die Vandamme, die in 1805 dit eiland van Napoleon cadeau kreeg. En kreeg hij het? Want in 1808 schrijft men reeds "Les schorres du Hazegras dont le général Van Damme se prétendait concessionner. (De Hazegras schorren waarvan de generaal Vandamme pretendeerde te concessioneren)." Pretendeerde?

Fons Theerens schrijft in zijn chronisch register van Knokke-Heist : Napoleon schenkt de eilanden in de Zwinmonding aan Generaal van Damme.

En als de Knokkenaars tegenpruttelden zou Napoleon gezegd hebben,: 'Jullie hebben veel eilanden, en ik heb maar één generaal Vandamme.'

En weer Coornaert: "De prefekt van het departement van de Schelde bevestigt in 1806 het octrooi van Napoleon en omschrijft de schenking als volgt:" "schorres ou alluvions, situées dans le bras de mer nommé le Swin, depuis la mer du nord jusqu'a la digue en briques nommé Bakkerspolder, ainsi que ceux situés dans le canal d'Aerdenbourg." (*schorren of aanwassen gelegen in de zee-arm genoemd het Zwin vanaf de Noordzee tot aan de dijk in baksteen genoemd Bakkerspolder, alsook deze gelegen in het kanaal naar Aardenburg*)

.Wie was nu die beruchte generaal Vandamme. We vinden heel wat interessante gegevens in Alfred Fierro, Le consulat et l'empire, waar Jacques Boucher de Perthes een treffend portret van hem schildert.

Was Vandamme berucht? En of!

Dominique-Joseph-René Vandamme (in één woord bij de Franse auteurs) wordt in 1770 geboren te Kassel in Vlaanderen, maar toen –en nu nog steeds– al Frans. Pas achttien jaar wordt hij soldaat in het leger van Lodewijk XVI. In 1793 is hij brigadegeneraal in het republikeins leger van Dumouriez dat hetzelfde jaar een klinkende nederlaag kent bij Neerwinden. Zes jaar later wordt hij divisiegeneraal onder consul Bonaparte. Deze geeft hem de titel van graaf van Unseburg, een verloren gat in Midden-Duitsland. Vandamme beslist over de slag bij Austerlitz. Fierro zegt dat hij een slecht karakter had en steeds geneigd was tot plunderen.

Niet alleen een slecht karakter, maar hij sprak ook slecht Frans. Zijn taaltje bestond uit een weefsel van vreemde verbindingen en inimaginables cuirs (*Ondenkbare dictiefouten*). Zo zei hij bv. C'est **z'** extrêmement **z'** heureux in plaats van C'est extrêmement heureux.

'Kan hij niet praten, hij kan toch vechten', zei Napoleon. 'Moest ik er twee zulke in mijn leger hebben ik zou er één van laten doodslaan.'

En Boucher de Perthes haalt volgende anekdote aan:

'Op zekere dag gingen we in zee baden. De generaal die niet kon zwemmen waagde zich te ver in zee en werd omvergeworpen door een golf. De goede man zou verdronken zijn, als ik het niet gezien had.

Met een flinke duik zwom ik op hem toe en zette hem weer rechtop. Zijn aide de camp die niets gezien had, bezag lachend zijn overste waarvan het kletsnatte haar over zijn oren hing en riep uit: 'Ha, generaal! Je lijkt wel een aap.- Hoezo een aap?- Ik bedoel een zee-aap, verbeterde de aide de camp.

*

*

*